

[Horn.]

sådan, er en sag for sig, men lærerne bærer dette ansvar sammen med skolekommissionerne.

For at få fjernet noget af den ængstelse, der kan være med hensyn til det resultat, man nu kan nå efter denne deling, og for at man helt skal kunne forstå værdien deraf, vil jeg gerne pege på noget, som har stor betydning. Det er lovforslagets § 10, der omhandler den sænkning af klassekvotienten, som man stiler imod. Det var en ting, som der under forhandlingerne den 15. april fra lærerside blev lagt ikke ringe vægt på, ligesom der også er gjort det tidligere. Udvalget havde ønsket, at denne sænkning kunne komme noget tidligere, men en række forhold gør, at dette ikke er muligt: lærermangelen, klassemangelen o. s. v., men viljen til at sænke klassekvotienten har været til stede, og udformningen af § 10 er jo også sådan, at man fra alle sider skulle kunne godtage en sænkning af klassekvotienten, når de praktiske muligheder er til stede. Det vil naturligvis være en overordentlig styrkelse af hovedskolen.

Der er i dette ændringsforslag om delingen, ændringsforslag nr. 12, undtagelser — det er også noget af det, der har været misforstået, mener jeg, af Danmarks Lærerforenings hovedbestyrelse — idet der er tre dispensationsmuligheder. For det første kan undervisningsministeren efter de almindelige regler om forsøg i skolerne tillade, at en kommune fortsætter med udelt hovedskole hele vejen igennem, når de kommunale myndigheder anbefaler det. For det andet kan de skoler, som hidtil har haft en udelt skole, fortsætte dermed. Jeg kan dårligt tænke mig, der er nogen, der vil gøre så store indgreb i det kommunale selvstyre, og at lærerorganisationerne skulle ville påtvinge deres medlemmer i en kommune, der hidtil har haft udelt skole, nu at skifte over; det vil efter min opfattelse være ret utænkeligt, selv om det står noget uklart i resolutionen, hvordan man vil stille sig til dette forhold. For det tredje kan der gives dispensation, når forældrene til et flertal af børnene i en 5. hovedskoleklasse ønsker, at deres børn skal fortsætte i udelt skole. Det er dog ikke sådan at forstå, at så er mindretallet tvunget til at underkaste sig en sådan

ordning; hvis det er praktisk muligt, får de lejlighed til at lade deres børn gå delt. På samme måde kan flertallet heller ikke forlange, at kommunen skal indrette en udelt skole, hvis de praktiske forhold i øvrigt ikke gør det muligt. Det er for så vidt et særkende ved denne lovgivning, at den giver en rummelighed og smidighed, som gør, at både centraladministrationen og de lokale skolemyndigheder har mulighed for at indrette sig således, som det er mest hensigtsmæssigt.

I alle tre dispensationstilfælde gælder naturligvis, at der må differentieres i klasserne; det er nødvendigt, fordi de børn, som vil gå læsevejen, skal kunne få kendskab først og fremmest til sprog, men vel også noget til matematik; ellers vil disse børn være handicappet, når de skal videre i realskolen.

I praksis vil det vel stort set forme sig sådan, at man deler i byskolerne — men man kan altså undgå det i kraft af disse dispensationsmuligheder — medens landsbyskolerne, hvor også en række andre forhold spiller ind, naturligvis vil bevare den udelte skole. Det er vor mening om ændringsforslag nr. 12.

Ændringsforslag nr. 13 giver en større mulighed for kommunerne for at indrette sig med hensyn til lokaler. Det svarer til, hvad jeg sagde før, at kommunerne får større adgang for at udnytte de praktisk foreliggende muligheder.

Ændringsforslag nr. 14 svarer til det, jeg nævnte under omtalen af ændringsforslag nr. 10.

Ændringsforslag nr. 15 indeholder den anden vigtige ændring, der skal sammenholdes med ændringen under ændringsforslag nr. 12, altså delingen — det drejer sig om et nyt stk. 4 til lovens § 17. Det fastslås her, at der skal afholdes oprykningsprøve ved udgangen af 1. og 2. realklasse. Prøven ved udgangen af 2. realklasse bliver altså oprykningsprøve såvel til 3. realklasse som til 1. gymnasielklasse. Det er jo en vigtig ting, som har været stærkt drøftet i udvalget, og spørgsmålet blev også behandlet ret indgående den dag, vi havde forhandling med lærerne. Sådanne prøver ville vel blive holdt, selv om der ikke stod noget derom i loven. Oprykningsprøven ved udgangen af 2. realklasse skal omfatte skriftlig dansk, regning